

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula Casuum Conscientiæ

In Qva Agitur De Præceptis Ecclesiæ, De Officio Confessarii, Ac De
Censuris

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ Agrippinæ, 1652

Articulus III. Quomodo multiplex censura incurratur & quid dicendum de
mandantibus, & consulentibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41572

repugnans, sed requiri contumaciam quæ præceptū Ecclesiæ adiunctum spernatur.

Sequitur 2. censuram infligi non posse ob peccatum mere præteritum, quod nullam præsentem contumaciam adiunctum habet. Vnde etsi qui horas Canonicas non recitauit, possit puniri in pœnam talis peccati, non tamen propterea potest Superior eum excommunicare, aliaue censura propria afficere.

Quod si censura lata esset contra non recitantes officium, qui post sufficientem monitionē horas nō recitaret, censeretur, inobediens, & contumax contra præceptum Superioris, adeoque excommunicationem contraheret.

Respondeo 4. ad Censuram incurrendam requiri, vt effectus quem superior prohibet, sit completus. Vnde Titius lapidem, vel sagittam in clericum iaciens, non incurrit excommunicationem contra percussores clericorum latam, si eum de facto non percutiat. Et similiter Caius, cuius mandato, vel consilio Titius clericum percutere tentauit, non ligatur excommunicatione in mandantes, vel consulentes lata.

ARTICVLVS III.

Quomodo multiplex censura incurratur, & quid dicendum de mandantibus, & consulentibus.

DVBIVM est, quomodo per plures actus, aut per vnicum multiplex incurratur censura. *Respondeo* 1. eum qui pluries committit actum, cui annexa est censura, plures incurere censuras, modo actus sint formaliter, & moraliter distincti: secus si talem distinctionem non habeant, et si physicè distincti sint.

Hinc eundem clericum pluribus ictibus, cum morali interruptione grauiter percutiens, plures excommunicationes incurrit. At non nisi vnicam, si pluri-

es sine interruptione morali eum percutiat, etsi grauius peccet. Quia moraliter hæc censetur vna tantum percussio, & vnum peccatum.

Respondeo 2. facientem aliquem actum realiter vnum, cui adiunctæ sunt duæ malitiæ specie distinctæ, quarum quælibet sub censura prohibita est, duplicem censuram incurrere. Vnde *sequitur 1.* si lata sit excommunicatio contra fures, & contra sacrilegos, eum qui furatur in Ecclesia, duplici excommunicatione innodari.

Sequitur 2. eum qui tempore interdicti, publicè excommunicatum in Ecclesia sepelit duplicem excommunicationem incurrere; imò quadruplicem, si ille etiam sit nominatim interdictus, & publicus usurarius.

Sequitur 3. eum qui monachum percutit, qui simul est clericus, duplici excommunicatione ligari: quia cum status clericalis, & monasticus inter se distincti sint, talis percussio duplicem specie malitiam habere censetur, adeoque duplicem excommunicationem infert, quarum altera lata est contra percutientes clericos, altera contra percutientes monachos.

Oppositum tamen dicendum est, si quis percutiat clericum habentem plures ordines; quia cum licet pluralitas ad eundem statum clericalem spectet, vna tantum censetur percussio, adeoque non nisi vnam excommunicationem infert.

Respondeo 3. ex aliquorum sententia, vnicò ictu percutientem plures clericos, non nisi vnam excommunicationem incurrere. Verùm alii communiter sentiunt plures incurrere, iuxta numerum clericorum; quia secundum moralem æstimationem, id perinde est ac si sigillatim singulos clericos percussisset.

Respondeo 4. non ligari duplici censura, facientem actum ab eodem Superiore pluries sub censura prohibitum, neque prohibitum à diuersis Superioribus

can-

eandem potestatem habentibus, v. c. à diuersis Pontificibus; quia moraliter censetur vnus Superior, etsi diuersa sint personæ. Secus si à diuersis Superioribus distinctam potestatem habentibus v. c. à summo Pontifice, & ab Episcopo prohibitus sit; propter duplicem contumaciam formalem in eo actu reperiuntur.

Nota 1. hoc intelligi modo Superior censuram tulit tanquam suam. Nam si alter vult tantum censuram alterius innouare, aut publicare, non nisi vna censura incurritur. Vnde qui contra vnum aliquod statutum Bullæ cœnæ peccat, non nisi vnam censuram incurrit, etsi hæc Bulla in ipsius Diœcesi singulis annis publicetur, & renouetur.

Nota 2. quando vnus Superior prohibet aliquid sub censura, itemque illius successor, iste tamen censuram reseruat, cum prior non reseruasset, id non sufficere vt præceptum transgrediens duplicem incurrat censuram, sed tantum vt censura quam incurrit, sit reseruata.

Dubium est 2. quando mandantes, vel consulentes fieri aliquid ligentur censura. *Respondeo 1.* mandantes innodari censura, etiam non sequuto effectu, quando mandatum principaliter sub censura prohibetur. Quare ex communi sententia, mandantes aliquem occidi per assassinos, excommunicantur, etiam non sequuto effectu. Secus contingit si mandatum tantum accessorie prohibeatur, vt sit in statuto quo prohibetur sub censura percussio clericum.

Respondeo 2. interdum è contra mandantes, aut consulentes non incurrere censuram, sequuto effectu: quando scilicet illi ad talem effectum non influxerunt, quia mandatarius aliunde impulsus delictum patraturus erat. Quo fit vt si Titius ex odio priuato clericum interficiat, non habito respectu ad vllum mandatum, vel consilium extrinsecum, mandantes, & consulentes non ligentur excommunicatione. Secus

cus

cas si voluntatem Titij auxerint, vel ad citius interficiendum efficaciter impulerint.

Respondeo 3. vt mandans non ligetur censura, sequuto effectu, sufficere quod ante executionem mandatum reuocet, eaque reuocatio mandatario innotescat. Quia cum mandatum non fiat, nisi gratia ipsius mandantis eo retractato, mandans non censetur inuenire in effectum.

Vt autem consulens non incurrat censuram, non sufficit, ex multorum sententia, quod ante executionem consilium reuocet. Quia cum consilium utilitatem mandatarij spectet, potest illum mouere, quamuis retractatum sit. Vnde aiunt, consulentem, quando spectatis circumstantiis probabiliter dubitat, effectum vi consilij dati perficiendum, etsi illud reuocet, teneri eum monere contra quem consilium datum est, vt sibi caueat; non tamen ei debere personam indicare, quæ à proposito concepto abstinere non sult.

Alij tamen non improbabiler existimant, consulentem qui consilium quatenus potuit retractauit, censuram non incurrere, sequuto effectu. Quia tunc effectus non tam ipsius consilij suasionibus quam executorij malitiæ tribui debet. Quod maximè verum est, si consilium petens non tam rationibus quam autoritate consulentis ad effectum patrandum inductus fuit. Eademque ratione existimant, neque irregularitatem, neque restituendi obligationem contrahi à consulente, dictum suum serio retractante; cum non sit verè causa effectus.

Respondeo 4. certum esse, non sufficere ad non incurrendam censuram, quod mandans, aut consulens statim de mandato, aut consilio dato doleat, & conuincatur: quemadmodum non sufficit ad cauendam irregularitatem, quod iaciens sagittam in aliquem, actum contritionis eliciat, antequam eum interficiat. Quia adhuc telis actus iure ei imputari debet.

Nota 1. ex multorum sententia, eum non incurrere censu-

censu-

cenfuram, qui Titio parato occidere clericum, consulit ut eum tantum percutiat, esto sequatur percussio, vel etiam occisio. Verum hæc sententia nobis non probatur, cum percutere clericum simpliciter sit malum, adeoque & illius percussorem consulere. Quare existimo eum qui Titio in eo casu, grauem clerici percussorem consulit, excommunicationem incurrere, si illum de facto ex eius consilio grauius feriat.

Nota 2. quæ hoc dubio dicta sunt de mandantibus, & consulentibus, intelligi debere in casu quo lex prohibens aliquid sub censura, comprehendit etiã mandantes, & consulentes. Vnde si lex de iis non loquitur, certum est eos censura non affici.

ARTICVLVS IV.

De loco in quo censura ferri potest, & in quo contrahitur.

DVBIVM est 1. an possit Episcopus ferre censuram in aliena Diœcesi. sine consensu Ordinarij. *Respondet* non posse, quando ad eam ferendam opus est iurisdictione contentiosa. Quia sic alienam iurisdictionem inuadere videtur. At quando iurisdictione contentiosa non est necessaria, posse.

Vnde Episcopus existens extra propriam Diœcesim, potest ferre censuras in proprios subditos, pro re manifesta, ad quam non requiritur iuridica causæ cognitio, vel quæ si requiritur, in propria Diœcesi facta est. Et similiter potest ibi proprium subditum, in foro conscientia, à censuris absoluerè.

Si tamen Episcopus extra proprium territorium vi eiiceretur, posset in loco suo Episcopi operari viciniori, potest, etiam non obtenta licentia, ab Ordinario illius loci, iurisdictionem in suos subditos exercere, adeoque illos censuris afficere.

Dubium est 2. an censura ab Episcopo lata, obliget sub-